

Het ABC van de

JAAP BARTELD'S

Nederlandse gezelligheid

Van onze Appie tot de Zesjescultuur

ISBN 978-90-225-7407-2
ISBN 978-94-023-0401-5 (e-boek)
NUR 370

Omslagontwerp en illustraties: Censuur.com – Mirjam Biemens
Vormgeving binnenwerk: Zeno Carpentier Alting

© 2015 Jaap Bartelds en Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van
druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inleiding

Waarom geven wij elkaar drie zoenen op de wang? Waarom lopen we allemaal in dezelfde kleren? En wie heeft bedacht dat we op verjaardagen op tuinstoelen in een kring enorme hompen Multivlaai naar binnen werken? In *Het ABC van de Nederlandse gezelligheid* komen ze allemaal voorbij: onze gewoontes, gebruiken, clichés en altijd maar weer dezelfde grappen die we maken.

Van onze jacht op aanbiedingen die we scoren bij onze gekoesterde Appie met z'n bonuskaart tot de zesjescultuur waarin we leven, met daartussenin alles wat typisch Nederlands is.

Werken in een kantoortuin met een ficus in de hoek om je koudgeworden kop koffie in te legen. Onze voorliefde voor de afhaalchinesees waarvan we de nummers van onze lievelingsgerechten uit het hoofd weten. Door weer en wind de paden op en de lanen in, met uniseks windjacks die ons tegen de kou beschermen.

In *Het ABC van de Nederlandse gezelligheid* herken je misschien de gewoontes en gebruiken van familie, vrienden of burens. Maar dit boek kan ook zomaar een spiegel zijn die je wordt voorgehouden. Kook je het liefst uit pakjes, maar pak je uit

met kerst? Laat je je visite het hele huis zien als ze voor het eerst op bezoek komen? En heb je dan ook gevraagd of ze het een beetje makkelijk hebben kunnen vinden?

Vind je Erica Terpstra een kanjer? Nou, zij jou ook hoor! Staat er bij jou thuis een 'side table' vol met 'dingen om neer te zetten' en heb je spullen in huis met Engelse teksten erop? Speel je voor de zekerheid toch maar mee met de Postcodeloterij? Staat er een gluurpop in je tuin? Dat laatste waarschijnlijk niet. Maar geef eens eerlijk toe: de rest is zeer herkenbaar. Met andere woorden, dit boek gaat over jou en anders wel over je broer of je moeder.

Dit ABC is een ode aan de Nederlandse identiteit, maar dan wel alleen de gezellige dingen. Het moet wel een beetje leuk blijven natuurlijk.

TE KOOP
A.S. ZATERDAG
OPEN HUIS

Aanbieding

‘Wat heb je een leuke tuniek aan!’ ‘O, die was maar drie euro hoor, bij de Primark. In de aanbieding.’ Bijna bedremmeld neemt de gemiddelde Nederlandse vrouw complimentjes in ontvangst. Het mag er vooral niet op lijken dat ze zichzelf uitgebreid in de watten heeft gelegd. Dus komt zogenaamd alles wat ze draagt uit de graaibak of ze zegt erbij dat het een cadeautje was. ‘Geen idee hoe duur het was!’ Ze zou de ogen van de buurvrouw maar eens uitsteken met een retedure aankoop. Dat doen we niet, dat is niet gezellig.

ABC

Wijnclubjes zijn er in allerlei soorten en maten. Samen slurpen smaakt blijkbaar naar meer. Zo heb je winkels waarin een zogenaamde sommelier zijn eigen waar aanprijst onder het mom van een wijncursus. De mensen die er komen, etaleren graag hun kennis over wijn en roepen je vaak als volgt tot de orde: ‘Wat? Haal jij je wijn bij Albert Heijn?’ Wijn hamster je natuurlijk niet. Het meest snobistische clubje wijndrinkers doet overigens aan ABC: ‘We drinken Alles, Behalve Chardonnay.’ Want de populairste wijnsoort drinken,

dat is natuurlijk ordinair. Het moet wel een beetje exclusief blijven.

Achterom

Echt gebeurd: Anneke was net naar Amsterdam verhuisd en wilde zich voorstellen aan de buurvrouw met wie ze de voordeur deelde. Een heftig bekakte en dito gekapte dame deed open. Weet je wat ze zei? ‘Mevrouw, het is hier toch geen durp? Maak dat u wegkomt.’ Was het wel een durp geweest, dan had Annekes buuf zelf allang voor de deur gestaan met een stapel zelfgemaakte cupcakes. En meteen de volgende keer dat buuf wilde buurten mocht ze al achterom, want beter een goede buur dan een verre vriend. Gelukkig voor Anneke woont ze nu in Wanneperveen.

Adel

10

Ridder, baron, markies of hertog. Het zijn allang geen titels meer die in het dagelijkse leven worden gevoerd. Toch is er nog een aanzienlijke adellijke klasse in Nederland. De poorten van hun landgoederen gaan nu vooral open voor groentefestivals, waar het plebs zich intussen vergaapt aan het verleden. Wat vooral is blijven hangen: mensen van adel zeggen geen ‘toilet’ maar ‘wc’, geen ‘eet smakelijk’ maar ‘eet lekker’ en ze heb-

ben geen ‘koelkast’ maar een ‘ijskast’. Vraag aan adellijke mensen niet om een gebakje maar om een taartje. Alleen mensen van lage adel gebruiken deftige woorden, de hogere adel benadrukt heel Nederlands hoe gewoon ze eigenlijk is gebleven

Afhaalchinees

Nee, dit lemma gaat niet over uit China geadopteerde overgeschoten meisjesbaby's. De afhaalchinees is namelijk nog altijd hét volksvoedsel van Nederland. Kenmerkend voor het Chin. Ind. Spec. Rest. is het immer lege restaurantgedeelte en een uitpuilende wachthoek met beduimelde *Story's*, de plastic kaart (nummer 39 met rijst) en de Chinese mevrouw die voor ze het magnetronluikje opent vraagt of je bier wil en daarna ‘sambal bij?’. Waarom niemand in zo'n restaurant gaat zitten? Nou, omdat niemand anders dat doet, dus is het niet gezellig. Bovendien vinden we het raar om naderhand de kroepoek mee naar huis te nemen, dus is afhalen de norm. Wel zo makkelijk.

11

All Inclusive

Bijkleuren in Antalya of snorkelen in Egypte? Ja, doe eens gek. Als je maar op tijd boekt zijn er aanbiedingen genoeg en slaan we de camping in

Frankrijk een jaartje over. Wat vooral lekker is: het polsbandje dat je het recht geeft je twee weken lang helemaal vol te proppen. Met buffeteten, bier uit plastic bekers en als de vier in de klok zit: een blauwgroen, vaag naar Blue Curaçao riekend drankje dat je zelf hebt opgeschept uit de cocktail-trog op de bar. En nog één! Want wat is het lekker hè, als iets gratis voelt!

Amateurvoetbal

12 Geen weer te koud en geen bui te nat: er gaat bijna geen zaterdag voorbij of ze staan te zwoegen op het voetbalveld, onze bikkels. Hele familierituelen zijn er ontstaan rond het amateurvoetbal in Nederland. Moeders (ja, nog altijd moeders) wassen de shirtjes en staan als vrijwilliger in de sportkantine. De vaders schreeuwen langs de lijn hun longen uit het lijf. Nederland zou Nederland niet zijn als daarover geen protocollen zijn afgesproken, maar soms is het gewoon lekker om die laffe scheids even helemaal stijf te vloeken. Na afloop drinken ze samen gezellig weer een bier-tje.

Ambachtelijk

Alles moet tegenwoordig snel snel snel. Je leeft maar één keer (YOLO) en je bent bang om iets te

missen (FOMO). Zoek zelf maar op wat dat betekent, want daar is in dit lemma geen tijd voor. Die maken we namelijk vrij voor een stukje ont-haasting. Want dankzij de hyperige hectiek van nu ontstaat er een tegenbeweging: die van het ambachtelijke leven. Mensen nemen weer de tijd om zelf een appeltaart te bakken en te genieten van ambachtelijk ijs. Koken uit potjes is uit, vers is in. Ga nou niet meteen al je baksels op Facebook zetten, want dat was nou net niet de bedoeling.

Appeltaart

Iedereen die zijn huis wil verkopen, weet: kijkdagen zijn de hel. Na drie uur dient zich eindelijk de eerste belangstellende aan, die meer oog heeft voor de fotolijstjes aan de muur dan je fraaie vis-graatparket. Gelukkig heb je gedacht aan de gouden tip van je makelaar: bak een appeltaart. Die staat alweer uren in de oven te verpieteren, want je was natuurlijk weer vergeten de spullen op te ruimen waar ‘de mensen niet doorheen kunnen kijken’. Geroutineerde huizenkijkers ruiken overigens gewoon door zo’n appeltaart heen. Bespaar je de volgende keer de moeite.